Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVII. Ч. 131. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 10-го ЧЕРВНЯ 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JUNE 10, 1980 No. 131. VOL. LXXXVII.

Фундація УВУ проголошує додаткові стипендії

Ню Йорк, Н.Й. (Ф. УВУ). — У доповненні до проголошених у квітні 12 стипендій на літній семестр 1980 в Українському Вільному Університеті в Мюнхені, Західня Німеччина, щедро складених українськими установами чи окремими особами, сьогодні, завдяки посиленню фінансової допомоги від української громади на наукові цілі, зокрема на Ф. УВУ, і завдяки зростові кількости прохань про стипендії, Фундація УВУ проголосила додаткові чотири стипендії на літній семестр 1980 року:

1. Стипендійний Фонд ім. св. п. проф. д-ра Олександра Кульчицького, колишнього ректора і довголітнього декана Філософічного факультету УВУ: одна стипендія на студії для студента чи дослідника українiстики на філософічному факультеті.

2. Стипендійний Фонд ім. св. п. Марії Малащук: одна стипендія на педагогічні курси або студії українiстики, призначена для учителя або виховника тепер чи в майбутньому, в „Рідній Школі", Школі Українознавства або в молодечих організаціях, зокрема СУМ у діяспорі.

3. Стипендійний Фонд ім. Українського Народного Союзу: одна стипендія на студії українiстики або української проблематики в Америці.

4. Стипендійний Фонд ім. св. п. Івана Команданта: одна стипендія на курс українознавства, зокрема для градуантів „Рідної Школи" і Шкіл Українознавства в будь-якій країні українського поселення.

Стипендії будуть дані на основі фінансової потреби, академічних осягів, чи обидвох, і активности в національно-громадській праці. Стипендії призначені на оплату літніх семестрів на УВУ; на оплату спеціяльних програм, зокрема спонзорованих спільно із чужими університетами; як і на допомогу дослідникам і науковцям.

Літні семестри і програма відбуватимуться цього року між 1-им липня і 29-им серпня.

Подання на стипендії зі знімкою, життєписом, посвідками академічних успіхів і національно-громадської праці — просимо надсилати до 7-го липня 1980 р. на адресу Фундації: Ukrainian Free University Foundation, Inc., Scholarship Committee, 203 Second Avenue, New York, N.Y. 10003.

Афганські повстанці одержують зброю з Америки

Ню Делі, Індія. — Американська зброя, з допомогою якої афганські повстанці можуть збивати з повітря совєтські гелікоптери, напливає до Афганістану, згідно з повідомленням пресових агентств у вівторок, 3-го червня, які покликаються на інформації кіл, що стоять близько просовєтського уряду Афганістану.

Хоча ці повідомлення не мають підтвердження ні від незалежних, ні від урядових американських чинників, все таки вони збігаються з іншими вістками про збільшення успіхів мусулманських повстанців у їх визвольній боротьбі з окупаційними совєтськими військами й армією маріонеткового афганського уряду.

Ці рапорти не подають типів згаданої зброї, але твердять, що вони є американського виробу і дають можливість поборювати „літаючі танки" — совєтські тяжні гелікоптери, які вивінувані ракетами та скорострілами, що можуть висилати на хвилину 6.000 сальв.

Тим часом з Пакістану повідомляють, що в п'ятницю, 30-го травня, тут сконфісковано 50 рушниць американського виробу, які були в дорозі на Пешавар, прикордонне місто поміж Афганістаном і Пакістаном, злогадно для повстанців.

ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА НА МОГИЛІ СВ.П. РОМАНА СМАЛЬ-СТОЦЬКОГО

Мідлтавн Тавншип, Н. Дж. — У четвер, 12-го червня ц.р., о год. 12:30 для тут на цвинтарі Страдальної Божої Матері при Лонгорн-Ярдлі Роуд, відбудеться посвячення пам'ятника у пошану св.п. Романа Смаль-Стоцького.

Посвячення пам'ятника, що його попередить Заупокійна Свята Літургія у Катедрі Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії у Філядельфії, в год. 11-ій ранку, довершить Архиєпископ Мирослав Любачівський.

КОНФЕРЕНЦІЯ В ІРАНІ ЗАКІНЧИЛАСЬ ЗАСУДОМ ПОЛІТИКИ ЗСА І СССР

Тегран, Іран. — Чотироденна конференція, скликана іранським урядом і т.зв. Революційною радою під керівництвом аятолли Хомейні з метою розгляду „американської інтервенції в Ірані", закінчилась у четвер, 5-го червня ц.р., засудом політики З'єднаних Стейтів Америки і Совєтського Союзу.

Спеціяльна комісія, яка працювала над кінцевим комунікатом і резолюціями винесла постанову із засудом ЗСА за їхнє вмішування в іранські справи під час урядування шаха Мохаммеда Рези Паглеві, але рівночасно засудила також СССР за інвазію на Афганістан. Міністер закордонних справ у теперішньому іранському уряді Садег Ґодбсадег, у своїй одногодинній промові, заявив, що справу американських 53-ох закладників можна буде позитивно полагодити, якщо Уряд ЗСА визнає за собою вину за співучасть у „гнобленні іранського народу за останніх 25 років".

Раніше цього самого дня делегати, між ними також 10-членна американська делеґація очолювана колишнім генеральним прокуратором Ремзі Кларком, відвідали іранське місто Ісфаган, щоб там придивлятись до масової маніфестації, якою Іран відзначив 17-ту річницю повстання проти режиму шаха Паглеві. В Тегрáні також сотні тисяч, переважно молоді, марширували вулицями міста викрикуючи гасла, у яких домагалися суду над американськими закладниками, яких вони називали „шпигунами", якщо шах Паглеві не повернеться на суд до Ірану.

В міжчасі Кларк і члени його делеґації зустрінулись з деякими „студентами", які охороняють приміщення американської амбасади і закладників в ньому, та передали 20 листів від родин в ЗСА. Пастори Джон Т. Волш і Чарлз Кімбелл заявили опісля, що вони побували в середині амбасади ЗСА, але не бачили нікого із закладників. Обидва висловились оптимістично про розв'язку проблеми закладників, але відмовились входити в подробиці.

Інший член делеґації Кларка, правник із Лос Анджелес, розмовляв з президентом Ірану Бані Садром і заявив, що він має триступневий плян звільнення закладників. Адвокат Ленард Вайнґлесс заявив, що плян включає також покликання міжнародної комісії при ОН для встановлення американських „злодіянь" в Ірані. Цей плян, згідно з інтерпретацією Вайнглесса, Кларк прийняв. Інші точки вимагають фінансового відшкодуванн для Ірану і постачання запасних частин, які були припинені.

Після повороту більшости з тих, що їздили, не зважаючи на державну заборону, до Ірану, щоб узяти участь в улаштованій там конференції, державні чинники ЗСА провірюють правну сторінку і наслідки тієї поїздки. Вже при в'їзді до ЗСА поодиноких учасників поїздки митні органи взяли на облік всі друковані й інші матеріяли, які можуть мати вплив на остаточну оцінку того питання.

Кларк, в часі короткої зупинки в Парижі, дав інтерв'ю, в якому, з'ясував причини й свою точку зору на поїздку. На його думку, поїздка було оправданою, а навіть виконала позитивну ролю в тому, що причинилася до нав'язування контактів і розмов з теперішніми правлячими колами в Ірані. На думку Кларка, у висліді таких зустрічей і розмов іранці „знають, що дальше придержування закладників не є в порядку". А американці зі свого боку намагалися переконати їх в тому, що американська публічна опінія свідома надужить влади шаха й визнає потребу відповідних заходів для вирівнання ти надужить.

ЗСА розбудовують бази на Індійському океані

Вашінґтон. — Під кінець червня ц.р. до пристані острова Дієґо Ґарсія прибуде 7 великих американських вантажних кораблів з повним постачанням для 12,000 морської піхоти ЗСА. У наслідок заключення договору поміж ЗСА і султанатом Оман ЗСА отримали право вживання морських і летунських баз, положених на його теріторії.

Довкола британської бази на острові Дієґо Гарсія, положеному в центрі Індійського океану, відбувалася довга пропаґандивна кампанія, яка ще й дотепер не затихла. Не зважаючи на це, британський уряд не лише ту базу розбудовує, але навіть останньо погодився на підготову приміщень на ній для 12,000 вояків американської морської піхоти хоча, покищо не передбачається їхнього на ній стаціонування. Крім господарських забудувань, приміщень для вояків, будуть там змаґазиновані всі потрібні для великих акцій боєприпаси, включно з важкою артилерією. Будуть також споруди для обслуги американських літаків і вживання ними бази.

ПОМЕР Д-Р БОГДАН КАРАНОВИЧ

Нюарк, Н.Дж. — Тут, після довгої і важкої недуги, помер св.п. д-р Богдан Каранович, народжений 1-го травня 1898 року у Львові, колишній старшина УГА, муж відомої піяністки Дарії Каранович. Панахида відбудеться у вівторок, 10-го червня, о год. 8:30 вечора, в новому похоронному заведенні Литвина при 16000 Стайвезант Авеню, у Юніон, Н.Дж. Похоронні відправи будуть відправлені у середу, 11-го червня, в год. 8:30 ранку, в похоронному заведенні Литвина відтак в місцевій українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя, а опісля на православному цвинтарі св. Андрея у Бавнд-Бруку.

ВІДБУВСЯ ЗЛЕТ ЮНАЦТВА СУМ-А В ЕЛЛЕНВІЛЛІ

До учасників злету промовляє голова Крайової Управи СУМ-А інж. Мирослав Шміґель.
(світлив Володимир Щупляк)

Елленвілл. Н. Й. (Н. Н.).— В суботу й неділю, 24 і 25 травня ц.р., на Оселі СУМ-А в Елленвіллі відбувся 21-ий окружний злет Юнацтва СУМ-А, в якому взяли участь 15 Відділів Юнацтва.

Щовесни сумівська молодь віком від шести до 18-ти років збирається на Оселі, щоб показати свої осяги в конкурсах знання і слова, в мистецьких виступах, вправності у спорті, а разом з тим нав'язати товариські зв'язки з іншими Осередками. Цьогорічний злет проходив під гаслом „Борись за Україну — ми волі сини". Теми конкурсу знання і конкурсів між роями присвячено 60-літтю заснування УВО, 50-літтю суду над провідниками Спілки Визволення України і СУМ у Харкові, 30-літтю геройської смерти Головного командира УПА Романа Шухевича-Тараса Чупринки і 10-літтю смерти мистця Алли Горської.

В суботу перед полуднем злет відкрив мгр Мирослав Шміґель, голова Крайової управи СУМ-А, і привітав всіх батьків, гостей і 328 учасників злету. Господарем злету на покликання Крайової управи був Осередок ім. 30-го червня з Йонкерсу і команда злету складалася з 23 осіб під проводом голови Осередку друга Мирослава Футали і бунчужного Романа Уздейчука. О 1-ій годині пополудні розпочався конкурс знання, референтом якого був головний виховник Осередку Йонкесу д-р Михайло Бурчак, і конкурс мистецького слова під керівництвом подруги Наталі Нев-

(Закінґення на стор. 3)

ПРЕЗИДЕНТ КАРТЕР ЗАКЛИКАЄ САДАТА ВІДНОВИТИ ПЕРЕГОВОРИ

Вашінґтон. — Президент Джіммі Картер, в листі до президента Анвара ель-Садата, закликає Єгипет відновити перервані переговори з Ізраїлем для полагодження справи палестинців і евентуального встановлення самоуправи у смузі Ґази і на західньому березі ріки Йордан.

Згідно з опінією речників Державного департаменту справу можна буде позитивно полагодити, якщо вдасться відновити єгипетсько-ізраїльські переговори з активною участю ЗСА. Якщо президент Садат позитивно відповість на листа президента Картера, — заявляють речники Державного департаменту, — то спеціяльний представник Картера, Сол М. Ліновіц, запросить голів єгипетської і ізраїльської делеґацій до Вашінґтону для остаточного опрацювання тексту договору.

Раніше існувало домовлення між Єгиптом і Ізраїлем, що палестинська проблема буде розв'язана до 26-го травня, але єгипетсько-ізраїльські переговори перервались ще перед цією датою. Вашінґтон також побоюється, що ініціятива дев'ятьох европейських держав, членів Европейського Економічного Ринку, які домагаються негайного полагодження палестинської проблеми, може скомплікувати цілу справу і тому Уряд ЗСА поновив свої заходи, щоб довести до підписання умови.

Листа президента Картера доручив Садатові американський амбасадор в Каїро Алфред Л. Атертон. Він також зустрівся з міністром закордонних справ в єгипетському уряді Камалем Гасаном Алі, який є рівночасно головою єгипетської делеґації у переговорах з Ізраїлем. Прем'єр-міністер ізраїльського уряду Менахем Беґін, не згадуючи нічого про листа президента Картера заявив, що ірзаїльський міністер внутрішніх справ і голова ізраїльської делеґації у переговорах з Єгиптом д-р Йозеф Бурґ, поїде до Вашінґтону на переговори.

Викривають причини невдалого рейду в Ірані

Вашінґтон.— Довірочний звіт про причини невдачі визвольного рейду в Ірані, виготовлений для республіканського сенатора з Тексасу Джона Тавера, дістався на сторінки американської преси. Звіт видвигає цілий ряд причин, які викликали невдачу.

„Більші помилки", як подає цей звіт, були в однаковій мірі в часі підготовки й плянування, як також у переведенні тієї акції. Насамперед, як подає звіт, недоліки були в тренінґу учасників рейду та в технічній підготові засобів для переведення акції. В плянуванні не узгляднено цілого ряду можливостей, які власне заіснували й зірвали цілий плян, а в часі самої акції брак єдиного керівництва і відповідальности викликали замішання. Так само не дописало передбачування погоди, через що несподівана піскова буря, де осіли гелікоптери й літаки, начинила шкоди й причинилася до невдачі.

При цій нагоді сенатор Тавер, як і інші члени сенатського комітету, який займається розслідом причин невдачі, висловили своє негодування браком тісної співпраці різних частин американських збройних сил.

В Америці

КОЛИШНІЙ ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР Сайрус Венс, виступаючи перший раз публічно після резиґнації, закликав сенаторів і конґресменів поновити дискусію над справою ратифікації підписаного президентом Джіммі Картером і Леонідом І. Брежнєвим договору про обмеження стратегічної атомової зброї (САТЛ II) між ЗСА і СССР. На думку Венса аґресія СССР на Афганістан не повинна стати причиною цілковитого відкинення цього договору. Виступаючи в Гарвардському університеті, Венс дораджував, щоб договір ратифікувати ще в цьому році, оминаючи таким способом комплікацій у відносинах між Америкою і СССР.

ІНДУСТРІЯЛЬНІ ПОТЕНТАТИ ҐОЛФ І ВЕСТЕРН винайшли нову великої потужности батерію для плянованих індустрією електричних автомобілів. Згідно з їхнім поясненням, автомобільна індустрія зможе тепер будувати автомобілі, які їхатимуть 155 миль (55 миль на годину) без ладовання батерії. Описуючи винахід, як найвище досягнення нашого століття, Дейвід Н. Джуделсон заявив в Ню Йорку на пресовій конференції, що винайдена його компанією батерія може стати головним фактором не тільки в побудові електричних автомобілів, але також в заощадженні енерґетики.

У ЧЕТВЕР, 5-ГО ЧЕРВНЯ Ц.Р., КОНҐРЕС схвалив голосами 221 до 147 закон, який уповноважнює Уряд видати на допомогу закордонним країнам суму, 5,2 більйона долярів. Схвалення наступило після одногодинної дебати, у якій консервативні конґресмени висловлювали застереження до політики Уряду президента Картера, яка дала можливість комуністам поширити свою домінацію на інші країни. Багато республіканців голосували разом з демократими за схвалення цієї суми.

ЗГІДНО З ОПУБЛІКОВАНИМИ ДАНИМИ сенатора Едварда Кеннеді, у ЗСА є багато загрозливих місць для населення у яких різні, зокрема хемічні компанії скидають свої відпадки. Тиких місць є понад 100. У звідомленні їх вправді не називається по імені, а тільки говориться, що понад 600,000 американських громадян виставлені сьогодні на безпосередню небезпеку.

В ПЕНТАҐОНІ ЗНОВУ ТРАПИВСЯ ВИПАДОК, який мігби мати непередбачені траґічні наслідки, якщо б його своєчасно не скореґувати. Компютер, який сиґналізує евентуальний напад СССР на ЗСА, зокрема ракетний, вже другий раз попсувався і через це у стан повного бойового поготівля були поставлені спеціяльні частини ЗСА, морська і повітряна фльота і ракетна система. Згідно з вказівками компютера совєти мали започаткувати ракетну атаку на ЗСА. Минулого разу проти таких „експериментів" висловився був дуже гостро Леонід Брежнєв і назвав це небезпечною „забавкою американських мілітаристів".

„Мечбакс" подає згадку про політв'язня Слободяна

Джерзі Сити, Н.Дж. — Публікація-таблоїд „Міжнародної Амнестії" під назвою „Мечбакс" у числі за травень ц.р. подає на цілу сторінку матеріял про „Політичне ув'язнювання в СССР", де серед інших матеріялів є окремі статтейки про двох в'язнів сумління в СССР: українця Миколу Слободяна і лотиша Арвідаса Чеханавічіюса.

Про українця-галичанина, 43-річного колишнього старшину „міліції", критично хворого у „виправному" таборі примусової праці написано: „Микола Слободян, тепер, здається, на п'ятому році ув'язнення, відбуває свій одинадцятирічний засуд за участь в Українській націоналістичній групі, відомій під назвою Гомін, що боролася за самостійність України.

Слободян страждає вже кілька років на дуоденальну виразку, і хоч мав кількатратні кровотечі, йому не дано відповідного лікування. Його спів'язні в пермському виправно-трудовому таборі, де ув'язнений Слободян, організовували кілька голодівок, щоб вимогти в адміністрації відповідну медичну допомогу для нього. Не зважаючи на його стан здоров'я, що ввесь час погіршується, Слободяна всеодно примушують працювати і його — кажуть — раз-у-раз карають за невиконання норми праці.

У вересні, 1-го, 1978 року, каґебістський офіцер мав сказати Слободянові: Якщо співпрацюватимеш з нами, ми дамо тобі медичну допомогу."

І далі вже курсивом просить Міжнародна Амнестія читачів „Мечбаксу" писати до „Директора Пермської Реґіональної Адміністрації і просити про медичну допомогу для Слободяна та домагатися звільнення засудженого, як тяжкохворого, „з гуманних причин". Листи повинні бути скеровані на адресу: SSR, RSFSR g. Perm, Ispolkom Oblastnogo Soveta Upravleniye Vnutrennikh Del Nachalniku.

Конґрес відкинув проєкт оплати на імпортовану нафту

Вашінґтон. — Президент Картер наложив вето на відкинений Конґресом проєкт наложення імпортових оплат від нафтової ропи і її перерібок. Негайно після цього Конґрес відхилив це вето 335 голосами проти 34.

Опісля Сенат відхилив його також 68 до 10 голосами.

Проєкт Президента наложити такі оплати потягнув би за собою підвищення ціни бензини на 10 центів за ґальон. Така значна підвишка ціни на бензину викликала б чимале негодування серед населення. Не зважаючи на переконливі аргументи Президента і інших членів його адміністрації, Сенат і Конґрес відхилили такі оплати.

Цю невдачу відчули в Білому Домі боляче як порушення престижу Президента особливо у зв'язку з недалекою господарською „конференцію на вершинах" індустріяльних країн, яка відбудеться у Венеції, Італія. На тій конференції одною з головних тем буде питання, як заощаджувати на зужитті нафтової енерґії. Зменшення зужиття бензини і інших нафтових виробів було одною з основних цілей запроєктованого Президентом закону.

У світі

РАДА БЕЗПЕКИ ОН ЗНОВУ ЗАСУДИЛА Ізраїль. Цим разом за бомбові замахи на декількох посадників арабських міст в Ізраїлі. Представник ЗСА стримався від голосування тому, що Рада зовсім не узгляднює довгого ланцюга терористичних виступів арабських терористів, які викликають реакцію з боку жидівського населення Ізраїля.

ІЗРАЇЛЬСЬКІ ВІЙСЬКОВІ ВІДДІЛИ ПЕРЕВЕЛИ напад на місто Сидон в Ливані, положене 30 миль на північ від ізраїльського кордону. Сидон є т.зв. відкритим цивільним містом й ізраїльські військові чинники це визнали. Але вони умотивували свою акцію тим, що саме в той час в Сидоні підготовлялася до наскоку бойова група палестинців і ізраїльські частини виступили „превентивно", щоб зірвати їхню пляновану акцію.

ТУРЕЦЬКИЙ УРЯД ВИМАГАЄ СУВОРОГО покарання залоги іракського гелікоптера, яка обстріляла групу турецьких селян і вбила 10 з них. Турецькі селяни перейшли границю до Іраку в пошукуванні кормів для своєї худоби. З огляду на загострення на кордонах Іраку й перехід тих кордонів різними терористами, які останньо виконали ряд політичних атентатів, іракські прикордонні війська підвищили свою бойову готовість.

КАНЦЕЛЯРІЯ ПРЕМ'ЄРА МЕНАХЕНА БЕГІНА заперечила вістку, поширену в американській пресі, будьто би він запропонував королеві Йорданії, Гуссейнові, нові умови для перемир'я. У висліді війни 1973 року Ізраїль окупував західний беріг Йордану, який належав до Йорданії. Постала після цього Палестинська Визвольна Організація (ПВО) зголосила свої претенсії до виключної репрезентації тих теренів і всі арабські уряди це за нею признали. Не зважаючи на те, в Ізраїлі є дуже поважна політична течія, яка пропонує перевести компромісові розмови не з ПВО, але урядом Йорданії в справі розв'язки конфлікту.

ПРИГАДКА

Пригадуємо всім ВШ Передплатникам „Свободи", що з днем 1-го червня ц. р. одержують англомовний „Український Тижневик" тільки ті передплатники щоденника, які вислали замовлення і належну передплату „Українського Тижневика". Для вигоди тих передплатників, які бажають одержувати „Український Тижневик", але ще не вислали такого замовлення і передплати, поміщуємо в цьому числі відповідний формуляр, що його можна вирізати і переслати виповненого разом з [illegible] передплати до Адміністрації „Свободи".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper (SECD 530-420) published daily exept Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік — $30.00, на півроку — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Союз, що майже не є союзом

Хоча представники американського Уряду не хочуть у цьому відверто признатися, але це незаперечний факт, що західній союз на чолі зі ЗСА поважно послаб і його ефективність на міжнародному форумі є далеко не та, чого вимагає загальний інтерес не тільки Америки, але всього західнього світу. Майже у всіх важливих аспектах американської закордонної політики в Азії, Західня Европа і Японія ведуть свою окремішню політичну лінію, неоднозгідну з американською, й тим самим ослаблюють загальний фронт західнього світу проти СССР.

Західня Европа і Японія зломили обіцянку піддержувати ЗСА в приміненні економічних санкцій проти Ірану, що мало бути виявом покарання цієї країни за нелеґальне та варварське захоплення американських закладників у Теграні; ці ж американські союзники не піддержали Америки в справі бойкоту Олімпійських ігрищ в Москві — як вияв протесту проти совєтської інвазії Афганістану. Вони теж поступово підміновують ізраїльсько-єгипетсько-американську угоду в Кепм Девіді, одобрюючи створення палестинської держави на західньому побережжі ріки Йордану без порозуміння з Ізраїлем, Єгиптом і Америкою.

Очевидно, всі американські союзники в Західній Европі, за можливим вийнятком Франції, мають доволі переконливі арґументи для вияснення своєї партикулярної політики, бож вони залежать куди більше від торговлі зі Совєтським Союзом та від нафти з Близького Сходу, чим Америка. Навіть сам Вашінґтон, своїм невдалим рятунковим рейдом в Іран з метою звільнення американських закладників, визнав, вправді нерадо, що самі економічні санкції ледве чи причиняться до їхнього звільнення.

У цьому ще справа, що й сама Америка ще не вирішила на „яку стати" в справі Ірану: з одного боку вона хоче покарати Іран за злочинне ув'язнення американських громадян, а з — другого вона нехоче загнати Іран в обійми Москви; Вашінґтон також хитається в справі палестинської держави та не може собі зарадити з дволичною політикою Франції.

Але під поверхнею цих жалів та оправдань пливе без сумніву політична течія, дуже неприємна для творців американської закордонної політики. Союзники Америки є глибоко розчаровані в нездібності Вашінґтону встановити політичну стабільність в Европі. Вони вважають, що ЗСА всеціло є по боці Ізраїля, і вони вважають, що їм краще вести угодову політику супроти СССР, виграючи проти неї ісламським націоналізмом, чим всеціло опридилятися по боці Америки.

Зрозуміло, ця течія дає багато можливостей союзникам маніпулювати та вигравати певні економічні користі для себе. Відмовляючися піддержати американські економічні санкції проти Ірану, американські союзники напевно будуть „по-княжому" винагороджені іранською торговлею. За свідомий чи неплянований відлом від бойкоту Олімпіяди, зорганізовано Америкою, Франція удостоїлася зустрічі її президента з Брежнєвим у Польщі. Доказуючи свою здібність продати більше технологічного устаткування чим СССР потребує, Західня Німеччина напевно сподівається отримати якісь концесії,хоча бдозвіл на більше відвідин німецьких родин в Східній Німеччині.

Непорозуміння між союзниками, звичайно — це ніяк не новина чи несподіванка. Але теперішня незгода між союзниками є більш чим „родинним непорозумінням". Вона вказує на хронічне занедужання великої коаліції західнього світу, не зважаючи на це, що мілітарно ця коаліція справно функціонує. Її великий брак — це економічне здоров'я, відсутність якого спонукає американських союзників ривалізувати радше чим співпрацювати з Америкою.

Отже, ці політичні непорозуміння між союзниками є покажчиками глибоких структуральних антагонізмів, які, евентуально, можуть вплинути та значно ушкодити основне мілітарне порозуміння між Західньою Европою, Японією та Америкою. Головною метою цього трикутного союзу є оборона вартостей Заходу — тепер смертельно загрожених Совєтським Союзом та його сателітами.

В. Левенець

УНАПРЯМЛЮВАННЯ МОЛОДІ В ДУСІ ІДЕАЛІЗМУ

„Хто здобуде душу дитини — здобуде майбутнє". Це —давня і дуже відома правда,що її,зокрема останньо дуже зручно,використовують комуно-московські імперіялісти,присвячуючи справі виховання молоді в матеріялістичному дусі дуже багато часу і засобів. Хто мав змогу докладно познайомитися із постановами ХХУ З'їзду КПСС, той мусів завважити, що там особливу увагу звернено на молодь, яку совєтські лідери назвали „майбутнім Совєтського Союзу", заплянувавши ввести такі засоби: зміцнити і поширити дитячу літературу, визнавши її „найгострішим знаряддям виховання дітей і молоді в дусі ленінізму", доручено комсомольським організаціям зайнятися розпрацюванням відповідних програм для молоді на місцях її літнього відпочинку; наказано вчительським колективам виховувати молодь в любові до „радянської батьківщини" тощо.

За яке виховання?

Розглядаючи проблему української молоді на поселеннях у країнах вільного світу, насамперед треба відмітити особливу активність боротьби за духово-національне збереження тієї молоді, за виховання її в ідеалістичному напрямку. Характеристичними ознаками сучасного стану серед великої частини молоді вільного світу, а в тому числі також української, є з одного боку гін до науки і здобування високої освіти, а з другого — сприймання життя під кутом розваг та ідейної безпринциповости.

Велика також частина української молоді, вихована у школах країн нашого поселення почала „плавати" на поверхні чужих, у більшості фальшивих ідей т. зв. ліберального світу, з його капітулянством, літеплим ставленням до комуно-московських імперіялістів і їхніх загарбань,вхопились за теорію марксизму-комунізму, пропаґувала валення т. зв. „естаблішменту" чи інших організацій, створених великими зусиллями кількох поколінь.

У тому немає нічого дивного. Молоді люди завжди хотіли і хочуть якось змінити цей, на їхню думку, несправедливий лад, заступити його своїм власним, хоча дуже часто і не усвідомлюють собі як цей „їхній світ" мав би виглядати. Треба, очевидно, погодитись із тією частиною молоді, яка стримить до кращого; визнати, що наша дійсність не дуже добра, не одно варта б поправити, змінити, але це можна осягнути тільки наполегливою творчою працею, інтелектом, активною участю у всіх галузях молодечого, культурного, громадського і політичного життя. Щоб осягнути намічені цілі треба виховувати молодь в ідеалістичному дусі присвячуючи їй максимальну увагу.

Провідний актив

Між питаннями, які під теперішню пору турбують українську спільноту, є питання провідного активу суспільства, який треба створити для того, щоб в майбутньому діяли бодай у якійсь формі існуючі українські організації і установи. Другим з черги важливим питанням є поповнення уже сьогодні членських рядів існуючих громадських, а також політичних організацій молодим членством. Найкращим і найбільш надійним резервуаром молодих, навіть уже до певної міри заправлених, активістів, є, на нашу думку, молодечі організації Пласт, Спілка Української Молоді (СУМ) і Організація Демократичної Української Молоді (ОДУМ). Вони ж бо виховують молоде покоління у свідомості, що українська молода людина мусітиме скоріше чи пізніше знайти своє належне місце в суспільстві, до якого належить. Крім того згадані молодечі організації на протязі свого довголітнього існування поза межами рідної землі стали фактичними переємниками ідей тієї молоді в Україні, яка сьогодні, в жахливих умовинах совєтського режиму, продовжує боротися за привернення волі і свободи для українського народу, бо як колись писав Василь Симоненко: „Можеш вибирати друзів і дружину, вибрати не можна тільки Батьківщину".

Сьогодні дослівно тисячі українських молодих людей, вихованих у згаданих трьох молодечих організаціях здобули вже значні осяги в різних знаннях і професіях країн свого поселення. Але вони ще й досі не прибились до українських берегів, не пристали ще до українських організацій, не включились в існуючі політичні організації чи партії і, що дуже боляче, не створили також своїх, відмінних чи на їхню думку по-інакшому діючих організацій чи товариств.

Асиміляція винна

Каже дехто, що в усьому завинила асиміляція так немов би вона була спрямована тільки проти української молоді і проти неї не можна повести рішучої боротьби, хоча знаємо, що деякі народи, наприклад, жиди, переживали натиск асиміляції сторіччями і мають вже свою практику як це асуспільне явище треба поборювати. Але чи треба нам покликатись на приклади чужих народів, хіба нам не вистачить того, що український народ, перебуваючи майже у постійній неволі, вже не раз давав докази своєї живучости і

(Закінчення на стор. 3)

Ф. Любинецька

УКРАЇНСЬКЕ ШКІЛЬНИЦТВО В ОБЛИЧЧІ ТРЬОХ ПОКОЛІНЬ

(2)

Деякі діти,не роблячи в українській школі достатніх поступів в українській мові через слабе знанню тієї мови, яке вони винесли з дому, — бунтуються проти тієї школи, а батьки не завжди можуть той бунт перебороти, бо не всі вміють пояснити своїм нащадкам, чому заставляють їх ходити аж 11-12 років до української школи. І часто кінчається цей конфлікт тим, що діти перестають ходити до української чи українознавчої школи взагалі.

Розглядаючи циферно українознавче шкільництво з перспективи років, то ми з 10,000 зійшли сьогодні до 3,000!

Дім і школа

Призадумуючись над тими самими причинами, які довели до зниження розвитку нашого шкільництва, мусимо ствердити, що тут діє безперечно прояв асиміляції, неуникненої в умовах поселень поза рідним краєм.

Але нам видається, що найістотнішою причиною до зниження чисельного стану наших шкіл, особливо українознавчих — це прорив між сьогоднішнім українським домом і українською школою. Давніше родинний дім був тим природним пристановищем, у якому наростала українська свідомість дитини, а українська школа була продовженням цього середовища. Тепер родинний дім дитини дуже часто стає в одній площині, або майже в одній площині із ширшим американським довкіллям, а українська школа залишилась чуть-чуть не на давній лінії. І українська дитина розгубилась...

Чи в цій ситуації маємо вигляди продовжувати українське шкільництво, особливо українознавче?

За проф. Всеволодом Ісаєвим „тяглість даної організації в наступаючих поколіннях залежить від того чи зацікавлення і вартості даної організації відповідають зацікавленням і вартостям нової ґенерації".

Коли українське, а зокрема українознавче шкільництво перетривало досі і є вже вповні в руках молодого покоління, значить воно восновному відповідає зацікавленню і вартостям сьогоднішніх батьків, але воно потревує певного сучасного унапрямлення, — наближення родинного дому до української школи і навпаки. У нас ці два сектори стоять нарізно чи може майже нарізно під оглядом виховним, вони спільно діють тільки по лінії призбирування фондів.

Колись, коли родинний дім і школа були неначе одним виховним середовищем, ми на те не звертали належної уваги, тепер рішуче треба затіснити ці два виховні середовища, щоб українська школа могла дальше існувати та сповнювати своє завдання.

Яку ролю родинний дім і українська — українознавча школа сповнюють у вихованні молодого українця, послухаймо, що пише один із них: ...„наша молодь повинна досягти свій середньошкільний або університетський вік, маючи сильне почуття американського українця, свідомого цього, що він є дійсно спадкоємцем унікальної культури і історії як також своєї особистої місії...", а дальше... „кузнею етнічної свідомости дитини є передусім родинний дім, а дальше суботня школа, але вона мусить бути „зміцнена"... (Іван Гевко, студент Оксфордського університету, „Погляд з Англії", „Український Тижневик" ч. 50,9 березня 1980).

Подібну думку чула я від іншого молодого українця, у своїй доповіді, виголошеній доброю українською мовою із тонкою аналізою української проблематики. На моє питання як він здобув усі ці відомості і так добре опанував українську мову, він відповів: „Я завдячую те своїм батькам і українській суботній школі..."

Виховний процес

Отже, родинний дім і українська школа — це два наріжні стовпи, які оформлюють світогляд української людини.

Пробуймо затіснити зв'язок між батьками і українською школою. Існує в Америці Товариство батьків і учителів (Parents-Teacher Association). Але завдання цього товариства обмежене до збирання фондів на потреби даної школи, улаштування імпрез. Пробуймо в українських школах організувати такі товариства.

В українських школах завдання подібної організації ми мусіли б поставити в дещо відмінній площині: в площині вирівняння виховного процесу дома і в школі, щоб той процес проходив не роздвоєною, а однією українською лінією.

Отже, від часу до часу повинні відбуватися сходини батьків і учителів для взаємного обміну думками над проблемами, які нам найбільше пекучі, наприклад, проблеми відносно виховання молодого покоління, а не тільки збиранням грошей. Не забуваймо, що сьогодні між батьками є кваліфіковані учителі, які могли б внести свої цінні думки в оживлення програм нашої школи. Наприклад, за почином Батьківського комітету в одній суботній школі українознавства зорганізовано гурток юних бандуристів, який добре розвивається. Напевно можна б знайти ще більше цікавих виявів нашої культури, якими можна б більше зацікавити і учнів і батьків.

У кожному разі притягнення батьків до більшого, ніж гроші, зацікавлення українським шкільництвом, вийде тільки на користь тому шкільництву. Батьки, бо будучи більше зацікавленими в їхньому розвитку, і вложивши більше праці у цей саме розвиток, пішлють туди і своїх дітей і подбають про нові кадри учительства.

Так тільки всі українські школи зможуть існувати в майбутньому.

Віктор Приходько

ВЕЛИКА ШКОДА

Скажемо прямо і одверто, що величезна шкода в тому, що ми занехали велику думку Всенародного Датку, під назвою „Один доляр, але всі". Думка була правильна, її висловив і навіть конкретно започаткував відомий кооперативний діяч Омелян Плешкевич, голова Президії Світової Кооперативної Ради. Відповідне повідомлення підписав і президент Секретаріяту Світового Конгресу Українців Микола Плав'юк. Кажемо: ідея була правильна, нею зацікавились люди. Але десь комусь, — навіть не ясно кому, — ця ідея не сподобалась: мовляв, хто знає, може люди не захочуть платити. І справа спинилась! Ініціятор — людина скромна, як видно, не захотів боротись: мовляв, як моє не в лад, то я зі своїм назад! І справа спинилась! Америка не пропала. До голосу прийшли окремі люди і підрахували, що закордоном, у вільному світі, проживає 2,400,000 українців. Правда, крім них, є ще 800,000 українців, але вони мешкають у підсовєтських державах, як Польща, Чехо-Словаччина та інші, до яких ми не маємо доступу. Але що до двох мільйонів 400,000 українців, то, звичайно, їх ділять на три групи: 800,000 українських жінок — домашніх господинь, 800,000 українських дітей і доросту і 800,000 дорослих чоловіків і жінок, які мають працю і заробіток. Отже на цю третю групу спадає обов'язок стати платниками того Всенародного Датку у висоті „Один доляр". Але постає питання: чи не буде цей однодоляровий Даток затяжкий для наших працюючих і заробляючих людей? Розуміється, власне, це питання смішне і зайве. Бож відомо, що наші працюючі люди, головно і особливо в американських державах, отримують тепер за годину праці найменше три доляри, себто за день праці, за 8 годин, 24 доляри! Отже як може бути питання про обтяжливість Датку в сумі одного доляра, та ще й один раз на рік?! Розуміється, це питання цілком зайве!

Тоді — в чому ж річ? Річ лише в національному і людському сумлінні: пам'ятати про цей обов'язок і без проволоки принести свій Даток до Народної Скарбниці. І зрозуміти, що саме через цей даток одного доляра цілком міняється наша ситуація: перед нами в один день з'являється капітал в сумі 800,000. Або нехай 500,000 долярів і негайно йдуть в рух усі справи і потреби, про які щоденно пише наша преса. Зайво говорити і писати про наші політичні акції в обороні життя і долі українського народу, про рятування наших дітей і молоді від національної загибелі, про найширшу акцію на міжнародному полі, про потреби нашої науки і культури. Зайво говорити, бо через наш один доляр ми зможемо не балакати і мріяти, але реально діяти! А однодоларові платники, до яких ніхто не звертався, що досі стояли осторонь від життя своєї нації, оживуть і будуть горді своєю участю у житті великого рідного народу. Хочеться думати й вірити, що наші відповідальні і провідні люди не залишать цієї справи, але, зібравшись ще в цьому червні біжучого року поновлять і негайно пустять в рух!...

Людина з усмішкою

Ви йдете Долиною міста й зустрічаєте знайомі обличчя чи не на кожному кроці, чи не на кожному закруті мережки нюйорських вулиць.

А що обличчя, то загадка, а що лице, то повага, задуманість, смуток, химерне не раз недобачування, байдужий погляд очей, холод, то знову ввічливість, чемність, тепло.

І тільки він один, св. п. Ярослав Косановський, якого я майже не знала, вітався зо всіма тією милою усмішкою, що її я помітила у „Свободі" в жалобному вже оповіщенні.

Тією своєю усмішкою він роз'яснював сірість щоденних буднів, понурість різних засідань, безнадійні дискусії зборів, і тією своєю усмішкою шляхетної, гарної людини він прощає нюйоркську громаду на вічну свою дорогу.

І. С.

„СТЕЖКИ КУЛЬТУРИ" НА ВОВЧІЙ ТРОПІ

Іст Четгем, Н. Й. — Старше пластунство знову організує від 27-го липня до 9-го серпня ц. р. курс-вишкіл під назвою „Стежки Культури" на Пластовій Оселі „Вовча Тропа" в Іст Четгем для пластунів і пластунок, що закінчили 16 років життя і яких цікавлять: музика, література, балет, кераміка, мистецтво, театр, музичні ансамблі, народні строї, гра на бандурі, техніка мистецтва, журналістика, сучасні події і дисидентський рух в Україні. Програма включатиме також поїздки. Оплата за перебування, включно з поїздками 150 долярів від особи. Табір організує Пластове Плем'я „Перші Стежі". Картки зголошення можна одержати пишучи на адресу: T. Lastowecky, 108 Second Avenue, New York, N. Y. 10003.

Д-р Іван Олексишин

ВУЛКАНІЗМ, ЙОГО ПРИЧИНИ Й НАСЛІДКИ

(2)

Прикладом стіжкових вулканів можуть послужити Везувій і Етна в Італії, Олімп у Греції. Мавнт Сейнт Геленс (св. Олена) — тепер діючий вулкан, та „сплячі" вулкани — Олімпус, Бейкер, Рейнер, Адамс у стейті Вашінґтон в Каскадових горах, біля побережжя Тихого океану. А з вигаслих вулканів — Голіок на північ від Гартфорду в стейті Коннектикат та малі, правдоподібно, похідні вулкани біля залізничного шляху між Нюарком і Ню Йорком, які були чинні під час тріясового періоду, себто приблизно 200 мільйонів років тому. Ці вигаслі вулкани рівні віком з Пригудсонською палісадою, збудованою з базальтів і андезитів, посталих з магми, яка піднялася була в довгій тріщині земної кори, пізніше застиглої, близько поверхні Землі.

В теперішньому часі діючі щілинні вулкани відомі з Каліфорнії в розломі земної кори т. зв. св. Андрея; в тріщині на південному просторі Ісляндії; в розломі земної кори на східньому просторі Африки, в Замбезі на південь до Етіопії (Абесінії) на півночі, та в деяких інших місцях на Землі.

Діючі вулкани на Землі розташовані переважно полосами, неначе поясами. Одним з таких вулканічних поясів є узбережжя Тихого океану на просторі Північної і Південної Америки, який на півдні продовжується на Антарктиду, а на півночі з Аляски, через Алеутські острови продовжується на півострів Камчатку, Курильські, Японські й Філіппінські острови в східній Азії,а відтак на островах Нової Ґвінеї, Нових Гебрід, Нової Каледонії та Нової Зеляндії в Океанії.

Сотні діючих і „сплячих" вулканів у цій полосі творять т. зв. тихоокеанський вулканічний перстень.Вздовж цього океанічного перстеня тяжкі базальтові плити дна Тихого океану підсуваються під легші маси сусідніх континентів і більших островів у Океанії. Інша вулканічна полоса простягається вздовж тектонічного розлому на просторі східньої Африки.

Ще інший вулканічний пояс з діючими, сплячими або вже цілком вигаслими вулканами простягається вздовж молодих складчастих гір альпійсько-гімалайської системи на південних просторах Европи й Азії, який продовжується на островах Суматри й Яви. Часті землетруси й вулканічна діяльність у згаданих полосах спричинена розломами в земній корі, пересуванням, тертям і обнижуванням тяжчих плит земної кори під легші та формуванням довгих гірських хребтів.

Вулкани є також розташовані вздовж середатлантійської тріщини, в якій магма, піднімаючись вгору по охолодженні, утворює базальтове дно океану у формі підводного гірського хребта, що постійно відпихає від себе Північну й Південну Америку від Евразії та Африки, які в палеозойській ері, себто приблизно перед 230 мільйонами років, творили одну велику сушу т. зв. „Панґеу", доказом чого є подібна рослинність в кам'яновугільних басейнах Північної Америки й Европи. Вулкани на Азорах, св. Павла, Вознесіння, св. Олени та багатьох інших островах є найвищими верхами середатлантійського підводного гірського хрибта. Гавайські вулкани та багато інших є також розміщені на базальтових хребтах серед Тихого океану.

Відокремлені вулкани на суші належать до рідкости, а там, де вони існують, то вони мають зв'язок з тріщинами в земній корі, наприклад, вулкан на горі Арарат у східній Туреччині, де згідно з біблійним переказом був осів ковчег Ноя.

Наслідки землетрусів, які звичайно попереджують вибухи вулканів, і дії цих останніх бувають іноді дуже пагубні для людей, тварин і рослин у найближчій околиці вулкану. Сила вибуху вулканів залежить передусім від густоти магми й кількости газів, які в щілинах земної кори піднімаються вгору на поверхню Землі. Спокійні вибухи бувають тоді, коли гази повільно звільнюються з рідкої ляви, тому що вони ніколи не скупчуються у великій кількості; а більш інтенсивні вибухи бувають тоді, коли гази звільнюються з густої ляви. Звільнювання великої кількости газів з густої ляви дуже часто спричинює розірвання та обниження вулканічного стіжка, творення бічних щілин і похідних вулканів.

Найбільше нищівними звичайно бувають тяжкі, гарячі, трійливі гази, особливо сірчаний газ, які зсуваються по схилах вулканічного стіжка або виділяються з довгих щілин у земній корі і залягають в найближчій околиці. Такі гази іноді є більше нищівні, як лява, яка, залежно від її густоти, скоріше або повільніше заливає найбільший простір вулкану. Нищівним чинником бувають також цілкі продукти, утворені з викиненої ляви в атмосферу й там застиглі, — „вулканічні бомби", „ляпіллі", а навіть з розпиленої ляви — „вулканічний порох". До речі, неможна вживати слова „попіл" тому, що попіл є залишкою спаленої органічної матерії, а в магмі, яка на поверхні Землі називається лявою, жадна органічна матерія не може існувати.

Найбільш жахливими для людей бувають вибухи вулканів, коли вони наглі, несподівані, під час ночей, і вибухли без попередніх землетрусів, які можна було б відчути. Більшість населення міст: Геркулянуму, Стабіє і Помпеї, розташованих у підніжжі вулкану Візувію в Італії, під час його вибуху в 79 році по народженні Христа, були в більшості засипані вулканічним порохом й болотом, яке утворилося з пороху під час зливного дощу, а менше відламками розірваного вулканічного стіжка.

* * *

Вулкан св. Олени (Мавнт Сейнт Геленс, 9,671 футів), один з кількох в Каскадових горах на просторі стейту Вашінґтону в неділю, 18-го травня 1980 року, відновив свою діяльність, яка дуже багато разів перевищувала силу атомової бомби, скиненої на місто Гірошіму в Японії. Давніше цей вулкан був чинним у першій половині XIX століття, а останній його вибух був у 1857 році, коли він викинув у атмосферу багато розпиленої ляви, з якої по охолодженні впало на поверхню Землі багато вулканічного пороху.

Перед останнім вибухом цього вулкану ніхто з місцевого населення не хотів вірити в можливість відновлення діяльности вулкану св. Олени, не зважаючи на пересторогу стейтових геологів, які досліджували цей вулкан. Велика експльозивна сила останнього вибуху цього вулкану розірвала верх вулканічного стіжка й викинула відлами з нього разом з розпорошеною лявою високо в атмосферу. Сильний гарячий подув розпечених газів і уламків розірваного вулканічного стіжка повиламував дерева у лісі, особливо на північ від вулкану на просторі багатьох квадратових кілометрів, а порох, що постав по охолодженні розпиленої ляви, покрив грубим шаром, пересічно шість сантиметрів, широкі простори в стейтах Вашінґтон, Ореґон та Айдаго.

Великі шкоди спричинили також потоки болота, яке утворилося під час зливного дощу з вулканічного пороху. Болото, спливаючи з гір, залило нижчі простори, а дно жолоба ріки Колюмбії було піднесене на кілька метрів, через що плавба кораблів у околиці міста Портленд зупинилася. Крім розпорошеної ляви крізь щілину розірваного давнішого стіжка вулкану на його північній стороні видісталося в атмосферу багато радіоактивних — сірчаного та інших — газів, включно з водяною парою.

Перебіг вибуху вулкану св. Олени й матеріял, викинений з його кратеру, зовсім подібні до вибуху Везувію в 79 році по народженні Христа, під час якого були засипані переважно порохом і болотом три міста. В обох вулканах ґази, звільнюючись з густої ляви в кратері вулкану, спричинюють часті вибухи, під час яких трійливі гази разом з лявою піднімаються в атмосферу, де з розпорошеної ляви по охолодженні постає порох, який повільно падає на поверхню Землі. Щоб охоронитись від шкідливого впливу трійливих газів і дрібного пороху, населення мусить вживати масок на уста й ніс. Досі занотовано кілька десятків людських жертв в околиці чинного ще й тепер вулкану св. Олени в стейті Вашінґтон.

(Кінець)

УНАПРЯМЛЮВАННЯ...

(Закінчення зі стор. 2)

державної зрілости, не зважаючи на натиск на нього чужих культур режимів, які змагали до його знищення? Бували й такі моменти, що треба було збройно виступати проти асиміляторів і ми це робили у різний час і з різним успіхом. Зрештою, на нашу думку, всякі спроби стати сином чи дочкою того чи іншого народу ніколи не були успішними, бо зміна прізвища, ані активність у чужому середовищі, ані намагання „стати іншим" досі не давали повного вдоволення тому, хто піддався асиміляційному тискові. Приходив час, що „асимільований" запитував себе з якого він роду, і на тому кінчався дальший процес асиміляції і розпочинались розшуки за родоводом, за приналежністю до релігії, за коренем своєї нації. Крім того „асимільованим" ніколи не відкривались навстіж двері установ і урядів, його інші національні групи вважали „інтрузом".

Очевидно було б побажано, щоб і наші люди повністю зрозуміли всі аспекти асиміляції — загрозу, труднощі, погорду для асимільованого тощо, а тим самим, щоб перестали нарікати на асиміляцію і покликатись на неї, як єдину загрозу і причину всіх наших лих, зокрема зменшення нашої активности, інертність не тільки до політичного, але також до громадського і культурного життя та до виховних проблем, що зокрема вдаряє по нас, як добре зорганізованій спільноті поза кордонами України.

Нема де правди діти, наше парафіяльне і суботнє шкільництво корчиться, наплив до молодечих організацій маліє, припиняється розмах життя в цілому. Вістка про те, що найбільша мабуть парафія на сході ЗСА св. Юра в Ню Йорку носиться з думкою закрити обидві — початкову школу і Академію (середню школу) повинна викликати тривогу і застанову в усіх прошарках української спільноти, бо це говорить про нас, як про незрілу до своїх завдань громаду, до активности якої приглядаються ті, які у неспівмірно важчих умовинах мають відвагу ставити спротив комуно-московським окупантам, рискуючи особистою свободою і свободою своїх рідних.

А молодь буде такою, якою ми її виховаємо. Сьогодні вже покійний ред. Вячеслав Давиденко писав колись у статті „Естафета поколінь", що „молодь завжди була бунтівлива, молодь любить дискутувати і в усіх часах сперечалась, заперечувала, бо вважає, що тільки від неї починається світ, починається те, що вже давно розпочали діди і батьки. І, звичайна річ, в бажанні сказати нове слово, не один з молодих людей, коли його не розуміють, заганяється у сліпий кут, замикається на знак протесту в собі, або відходить у чуже середовище „на злість батькам", „на злість старшим" і гине для української громади".

Ми навели довшу цитату з писань св. п. В. Давиденка, щоб пригадати, що молодь кожного покоління мусить навіть повинна проголошувати нові гасла, нові ідеї, нове слово. Це не значить, що вона поширює єресь і, що вона „не наша". Оборона українських політичних в'язнів, що її перевела молодь зокрема на переломі 1977-78 років засвідчують про свідомість української молоді і це ми всі повинні пам'ятати.

Новини з Ліги Проти Знеславлення Українського Імени

В середу, 28-го травня, — як поінформовано Лігу Проти Знеславлення Українського Імени, яка добивалася призначення українця до Ради Голокосту, — відбулися перші наради Ради Голокосту, на яких був присутній новонаменований член цієї Ради представник українців д-р Юліян Куляс.

На цих нарадах члени мали нагоду один одного пізнати і обговорити працю шести комітетів Ради, які зорганізовано: Комітету Дня Поминок, Загального К-ту, Комітету Ухвал, Комітету Музею Голокосту, Виховного Комітету і Збіркового Комітету Фондів.

Також 28-го травня ц.р. Лігу Проти Знеславлення Українського Імени запросила Федерація Жидівської Агенції у Філядельфії на доповідь ізраїльського консула Ашера Наїма, який поцікавився існуванням і працею нашої Ліги і висловив бажання бути з Лігою в контакті, чим Ліга теж зацікавлена.

В днях 25-го квітня та 14-го травня ц.р. з рамени Ліги Проти Знеславлення Українського Імени запрошено Філярета Лукіяновича, колишнього політв'язня Авшвіцу за доповідача для вищих кляс у Норт-Іст Гай Скул та Джермантавн Френдс Гай Скул у Філядельфії.

Учні з великим зацікавленням слухали розповідь Ф. Лукіяновича про його тяжкі пережиття у німецькому концтаборі Авшвіц. Доповідь Лукіяновича мала за мету представити дійсність, в якій опинилися українці у часі німецької окупації і які поважні понесли вони жертви, що подібні до жертв жидівських. Український „Голокост" був не менше страшний, як Голокост жидів, бо у німецьких концтаборах були в'язні різних національностей.

Доповідач Лукіянович навів багато випадків, як українці, наражуючи власне життя, переховували від знищення цілі жидівські родини. А скільки українців було розстріляно за це разом з жидами! Спеціяльно Ф. Лукіянович навів приклад про Слугу Божого Митрополита Андрея Шептицького, який зберіг велику кількість жидів від нацистської розправи.

Учні цих середніх шкіл уважно слухали Лукіяновича, коли він розповідав про те, скільких тисяч української свідомої молоді боролося в рядах Української Повстанської Армії проти німецьких наїзників. Ці події для американського загалу, а особливо учнів цілком невідомі, і тому дирекція школи та учителі звернулися до членів Ліги про підручники з української історії. Ліга дальше плянує організовувати такі доповіді під час наступного шкільного року.

Ліга Проти Знеславлення Українського Імени довідалась, що в Scott's Monthly Stamp Journal у статті Чарлза Фітца (Charles Fitz) подано фальшиві дані про Симона Петлюру, і пишеться про нього, як антисеміта, що несе відповідальність за всі погроми жидів на Україні. Автор Фітц покликається на поштовий значок з написом „убивця", що відноситься до Головного Отамана. Тому Ліга Проти Знеславлення звернулася листовно до Scott's Journal, заперечуючи фальшиве обвинувачення св.п. Петлюри. Ліга подала дані про те, що Симон Петлюра боровся проти московської системи, спершу царської, а згодом большевицької, яка обмежувала і обмежує права жидів і інших національностей в Україні.

Ліга подала докази на те, що Петлюра гостро осуджував всяку анархію і погроми. Ліга поставила вимоги до журналу спростувати ці фальшиві закиди проти світлої пам'яті Симона Петлюри — проти, отже, і українців.

Л. Стахнів-Дяченко

Пам'яти інж. Юрія Свістеля

З волі Всевишнього відійшов у вічність на 62-му році життя бл.п. інж. Юрій Свістель. Народився Юрій 7-го квітня 1917 року в Головчинцях біля Заліщик, де його батько був священиком. По закінченні народної школи й Української академічної гімназії у Львові в 1935 році студіював теологію у Львівській Богословській Академії в роках 1935-39. Як абсольвент ЛБА, продовжував студії у Львівській Політехніці на сільсько - господарському факультеті у Дублянах біля Львова в роках 1942-1944 та УТГІ у Мюнхені 1946-1948 рр.

У 1949 році інж. Свістель прибув до ЗСА, поселився в Акроні, Огайо, й працював інженером — „дизайнером" у місцевій фабриці гумових і пластичних продуктів. У 1957 році переселився до Трентону, Н.Дж., де з того часу аж до своєї несподіваної смерти, що сколась у висліді серцевої недуги в середу, 10-го жовтня 1979 р., працював головним інженером у „Дженерал Компані", проєктуючи й продукуючи м.ін., рукавиці для американських космонавтів.

Юрій Свістель був лагідної, товариської вдачі й особистої культури. Під час навчання в УАГ був членом Пласту і брав активну участь у гімназійному спортовому, культурно-освітньому й музичному житті, навчаючись гри на бандурі у сл.п. Юрка Сінгалевича. В часі студій на ЛБА відзначався пильністю в науці й підприємчивістю у всяких добрих починаннях богословів, будучи одночасно мізинчиком й улюбленим спудеєм тодішнього ректора ЛБА, сьогодні Патріярха Йосифа Сліпого.

Впродовж воєнного часу не одне добре діло вчинив Юрій для „друзів своя", виконуючи різноманітні завдання підпільника й члена ОУН. Також в Америці не було для нього чужою громадська діяльність. В Акроні виконував функції довголітнього голови місцевого відділу УККА й своїм знанням, організаційними здібностями, вільним часом й здоров'ям всіляко сприяв українській громаді. В Трентоні був членом 245 Відділу УНС, передплатником „Свободи" й інших пресових органів і любителем української книжки. У гостинному й вибагливо влаштованому домі інженера, спершу в Трентоні, а згодом у Прінстоні, Н.Дж., частогусто проводилися товариські зустрічі й вечірки приятелів і знайомих українців та американців.

Несподівана смерть Юрія Свістеля принесла чимало горя й смутку ближчій і дальшій родині в Україні й поза її межами; осиротілі лишилися дві сестри і брат в Україні й багато інших членів цієї колись відомої сім'ї в Україні, що розкинені сьогодні по всьому світі. Та найбільше його втрату відчувають його дружина Ірина й два сини — лікарі, Данило й Олександер з дружиною, також лікаркою і дочкою.

Посмертними згадками в пресі і на радіопрограмах, молитвами до Всевишнього за спокій його душі, з думкою про „мементо морі" відзначили незабутню пам'ять Юрка його численні товариші з УАГ, ЛБА, УТГІ й Львівської Політехніки. Не скоро промине пам'ять про бл.п. інж. Юрія Свістеля у серцях тих українських й американських друзів, приятелів і знайомих, хто знав його за життя, дружив з ним і співпрацював з ним.

Похорони покійного відбулися у п'ятницю 11-го й суботу 12-го жовтня 1979 року в місцевому похоронному заведенні й у парафіяльній церкві Св. Свм. Йосафата в Трентоні, Н. Дж. Похоронні відправи завершив парох о. декан Ярослав Федик. Тлінні останки, згідно з бажанням покійного, спочили на Свято-Андріївському цвинтарі в Савт Бавнд Бруці, Н.Дж. На прохання родини займався формальностями, пов'язаними з похоронами мгр Іван Р. Костюк.

На вічну путь Покійного прощали: о. декан Ярослав Федик під час Заупокійної Літургії, д-р Зиновій Гіль над відкритою могилою на цвинтарі, та на Тризні д-р Теодозій Крупа, д-р Карло Цайнінгер — від друзів і приятелів. Стефан Цуднак і Френк Пшехоцький — від „Дженерал Порцелян Компані", Джозеф Свіней від „Лайонс" Клюбу, членом якого за життя був бл.п. Юрій Свістель. Від себе, гімназійних колег та від Ділового комітету для відзначення сторіччя УАГ у Львові слово сказав мгр Іван Р. Костюк. Усім приявним на Тризні і на похоронах Батька подякував син д-р Данило Свістель.

Співом „Видиш, брате мій" і „Вічная пам'ять" закінчено обряди, ще одного з-поміж нас, якого невблагана смерть завчасно скосила.

Замість квітів на свіжу могилу зложено пожертви в сумі 420 дол. на Патріярший Фонд і 40 дол. на „Золотий Хрест". Збіркою займалися: мгр Дарія Кузик і Бронислава Скорупська.

Іван Р. Костюк

Відбувся злет...

(Закінчення зі стор. 1)

мержицької. О год. 3-ій розпочалися спортові змагання відбиванки й легкоатлетики, біги на 60 і 100 ярдів, скок в далечінь, стус кулею, а також біги на чверть милі, півмилі й одну милю. Дружню гру копаного м'яча заграли юнаки Філядельфії проти Пассейку з вислідом 1:0 в користь Пассейку. Спортовий референт Богдан Шашкевич вміло організував спортові змагання, а цьому особливо сприяла гарна, соняшна погода.

Увечері в мистецькій програмі під проводом д-ра Михайла Лотоцького взяли участь Осередки Філядельфії, Йонкерсу, Пассейку, Бостону і Ню Йорку. Юнацтво написувалось народними танками, вільноручними вправами і грою на бандурі, а після того відбулася весела забава для гостей і юнацтва.

В неділю, після Богослуження, на дефіляді перед трибуною учасники злету вшанували пам'ять героїв, відзначили 30-ліття смерти ген. Тараса Чупринки і 50-ту річницю ганебного суду над членами Спілки Визволення України і Спілки Української Молоді, СВУ і СУМ. Злет закінчено о 6-ій годині знесенням прапорів, роздачею медалів і чаш переможцям конкурсів і спортових змагань.

В конкурсах роїв молодшого юнацтва на перше місце вийшов Осередок ім. УПА Філядельфії, а в конкурсі роїв старшого юнацтва перше місце здобув Йонкерс, друге — Філядельфія, третє — Гартфорд.

У відбиванці старших юнаків перше місце зайняв Ню Йорк, друге — Пассейк, третє — Гартфорд, а у відбиванці старших юначок перше місце здобув Пассейк друге — Йонкерс, третє — Гартфорд.

Першуном злету оголошено Осередок СУМ-А Ню Йорку, що здобув найвище точкування в сумі конкурсів і змагань, на друге місце вийшов Осередок Йонкерсу, на третє — Осередок Гартфорду, на четверте — Осередок Пассейку, на п'яте — Осередок Філлядельфії.

На думку учасників, Осередок СУМ-А Йонкерсу успішно виконав обов'язки господаря цьогорічного злету, а різноманітні конкурси з ідейною тематикою, як і спортові змагання, захопили юнацтво СУМ-А до численної участи й цим поглиблювали й удосконалювали сумівську виховну працю.

В ДРУГУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
мого Найдорожчого БРАТА

сл. п.

ПЕТРА БАКОВИЧА

СОТНИКА УКРАЇНСЬКИХ АРМІЙ

буде відправлена
ПАНАХИДА
в понеділок, дня 16 червня 1980 р., о год. 8:30 ранку в церкві св. Юра в Ню Йорку.

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ
у неділю, 22 червня 1980 р., о год. 12-ій дня в церкві св. Юра в Ню Йорку, Н. Й. і в Фінікс, Арізона.

Друзів і Знайомих просить помолитися за спокій Його душі
брат — **ЯРОСЛАВ з родиною**

З волі Всевишнього, після довгої і важкої недуги, 7-го червня 1980 року відійшов від нас у Вічність,
мій Найдорожчий ЧОЛОВІК

бл. п.

Д-р БОГДАН КАРАНОВИЧ

б. старшина УГА, народжений 1-го травня 1898 р. у Львові.

ПАНАХИДА у вівторок, 10-го червня 1980 року о год. 8-ій веч. в новому похоронному заведенні Литвин-Литвин при 1600 Stuyvesant Avenue, Union, N.J.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в середу, 11-го червня 1980 р., о год. 8:30 ранку з похоронного заведення до церкви св. Івана Хрестителя в Ньюарку, Н. Дж., а опісля на православний цвинтар св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку —
ДАРІЯ ГОРДИНСЬКА-КАРАНОВИЧ — дружина з Родиною

В невимовному смутку і болем серця ділимося з Рідними, Приятелями і Знайомими сумною вісткою, що в п'ятницю, 30-го травня 1980 року, відійшов у Вічність,
наш Найдорожчий ЧОЛОВІК і БАТЬКО

бл. п.

ОСИП МУДРИЙ

В безмежному горю:
дружина — ГАЛЯ
син — ОЛЕГ
швагер — ІВАН МЕЛЕШКО

Український спортовий парк біля Філядельфії

У неділю 25-го травня ц. р. відбувся на недавно набутій площі „Тризуба" у Горшам біля Філядельфії великий пікнік із участю понад п'ятисот гостей. Набуття цієї великої 32-акрової посілости, розташованої у дуже гарній півгористій околиці, є цінним почином не тільки для спортовців „Тризуба", але теж для всієї філядельфійської та довколишньої української громади.

Частина цієї посілости вже вирівняна під три площі для копаного м'яча, під площу для відбиванки та під велику будівлю (одягальні і туші для змагунів, бюро, мешкання для сторожа, кухня тощо), яку вже розпочато. Закінчено будову простoрого кіоску, в якому міститься буфет. Решта площі — це гарний високий ліс, маленька річка, — у якій, кажуть, є риба, — та велика фахово ведена шкілка декораційних дерев і кущів для потреб парку та для продажі.

У дальшому запляновано будову великого пливацького басейну, тенісових кортів, великої плятформи для танців та інших улаштувань, потрібних для підміського спортово - розвагового клюбу.

Варто згадати, що ініціятиву купівлі цієї вартісної посілости і для влаштування українського підміського спортово - розвагового парку й клюбу дали молоді члени „Тризуба", недавні змагуни юніорських дружин цього спортового товариства. Ці молоді тризубівці, що між ними є висококваліфіковані фахівці різних ділянок, не тільки самі плянують розбудову парку й спортово - розвагового клюбу (виготовляють пляни, кошториси і т. п.), але теж розбудовують цей осередок у великій мірі власними руками, працюючи зовсім безкорисно по суботах та інших днях, вільних від праці.

Завдяки тому кошти цього великого проєкту майже наполовину менші за ті, які були б, якщо б цю будову вели чужі підприємці.

Український спортово-розваговий клюб буде на довгі десятиріччя великим і притягальним осередком для багатьох поколінь української молоді. Для старших громадян цей парк і клюб буде місцем приємного відпочинку серед природи, буде „іншим світом" — трохи дальшим від занечищеної атмосфери і галасу великого міста.

Та завершення цього великого імпозантного й амбітного проєкту вимагає ще багато гроша і праці. Треба сподіватися що велика й жертвенна українська філядельфійська громада допоможе гуртові молодих ентузіястів завершити це незвичайно корисне діло грошовою допомогою й масовим відвідуванням змагань та інших імпрез у цьому українському підміському клюбі.

Я. Татомир

Відбудеться ювілейний з'їзд ОДУМ-у

В днях 4-го до 6-го липня 1980 року відбудеться в Осередку УПЦеркви в Бавнд Бруку, Ню Джерзі, ювілейний з'їзд ОДУМ-у ЗСА і Канади, присвячений 30-річчю цієї молодечої організації. Цей ювілейний з'їзд є першою частиною ювілейних святкувань ОДУМ-у, які будуть тривати до кінця цього року.

В п'ятницю, 4-го липня, о 9-ій год. ранку відбудеться 25-ий з'їзд ОДУМ-у в ЗСА (за новим статутом 4-ий з'їзд Коша старших виховників ОДУМ-у в ЗСА). На цьому з'їзді буде проглянено працю керівних органів ОДУМ-у в ЗСА за останні два роки, як також буде вибір нової Головної управи ОДУМ-у в Америці.

Вечером о 9-ій год. у залі Осередку УПЦ відбудеться вечірка Студентського Відділу ОДУМ-у.

В суботу, 5-го липня, починаючи о 9-ій год. рано, відбудеться ювілейний з'їзд ОДУМ-у ЗСА і Канади. Головною частиною цього з'їзду буде панель на тему „Українська діяспора та перспективи існування ОДУМ-у в наступному десятилітті". На панелі будуть промовляти три головні доповідачі, репрезентуючи думки трьох одумівських поколінь. Для кожного доповідача рівно ж будуть промовляти три офіційні дискутанти, теж репрезентанти трьох одумівських поколінь. Головними доповідачами на панелі будуть: д-р Василь І. Гришко, почесний голова Української Революційної Демократичної Партії (УРДП), мгр Віктор Педенко, голова Центрального Комітету ОДУМ-у, та Дмитро Якута, президент Союзу Українського Студентства Канади (СУСК).

Того ж самого вечора о 7-ій год. відбудеться ювілейний бенкет у залі „Гренд Болрум" в Мерріотт готелі, який міститься через дорогу від Осередку УПЦ. Почесним гостем і головним промовцем на бенкеті буде ген. Петро Григоренко, голова Закордонного Представництва Української Гельсінкської Групи. Також під час бенкету відбудеться мистецька програма з виступом кращих мистецьких груп ОДУМ-у Після бенкету відбудеться забава під звуки відомої одумівської оркестри „Русалка".

В неділю, 6-го липня, о 10-ій год. ранку відбудеться Служба Божа в Церкві-Пам'ятнику Св. Андрія Первозванного, а відразу після Служби Божої Панахида за членів ОДУМ-у, які відійшли, і Молебень за здоров'я членів ОДУМ-у

Після Молебня відбудуться церемонії складення вінків на могилах св. п. почесних членів ОДУМ-у, похованих на цвинтарі в Українському Пантеоні в Бавнд Бруку.

Того ж самого дня о 2-ій год. дня в залі Осередку УПЦ відбудеться конференція Студентського Відділу ОДУМ-у з вибором нової управи Студентського Відділу.

Цьогорічні ювілейні святкування ОДУМ-у поділені на чотири частини. Після ювілейного з'їзду відбудуться чотири ювілейні табори на оселі ОДУМ-у „Україна" в Лондоні, Онтаріо, Канада. Табори, що будуть відбуватися, є слідуючі: Спортовий табір, Відпочинково - виховний табір, Мистецький табір і Табір виховників ОДУМ-у. Також, як і кожного року, будуть відбуватися табори на оселі ОДУМ-у „Київ" в Аккорд, Ню Йорк. Всі табори будуть присвячені 30-літтю ОДУМ-у.

В днях 30-го і 31-го серпня та 1-го вересня ц. р. на одумівській оселі „Україна" відбудеться ювілейна зустріч ОДУМ-у ЗСА і Канади. В програму зустрічі ввійдуть спортові змагання одумівських спортових дружин, ювілейний концерт одумівських мистецьких одиниць, бенкет, забава і т. д.

Остання частина ювілейних святкувань ОДУМ-у відбудеться в Торонто, Канада, в суботу 29-го листопада 1980 року. Цього дня з ініціятиви ОДУМ-у відбудеться міжорганізаційний панель на тему „Перспективи існування українських молодечих організацій в діяспорі на початку XXI століття". До участи в цьому панелі також буде запрошено представників інших молодечих організацій.

УАСТ „Черник" Детройт — „Вардар" С. К. 3:0

В чергових першенських змаганнях Мічиґенської Ліґи, що відбулися в неділю 18 травня на площі Лінкольн Парку, перша дружина „Черника" перемогла „Вардар" вислідом 3:0. До перерви гра проходила рівнорядно і закінчилася безворітним 0:0. В другій половині „Черник" перейняв ініціятиву, у висліді чого А. Гриньків здобув два ґолі, Баско — одного. На вирізнення в дружині переможців заслужили: Я. Присяжнюк, В. Гнатюк і К. Плякос в дефензиві і Б. Гречний, Ю. Шкудор, А. Гриньків у нападі. Добре заграв на воротях Р. Колодчин. Тренером і опікуном „Черника" є відомий „ковч" Окленд університету В. Пірмен.

В суботу, 17-го травня, молодші дружини здобули такі висліди: „Черник" (Новаки) — „Сейберс (Новаки) 19:0. Ця дружина, опікункою якої є Осипа Шалай, у своїй групі займає перше місце (12:0 точок). „Черник" (Старші новаки) — „Флаєрс"(Старші новаки) 1:1. Ця дружина під проводом К. Шалая у своїй групі теж займає перше місце.

„Черник" учні (10-12 років) під проводом ВГнатчука, як і юнаки до 16-ти років життя під опікою В. Гнатчука займають перші місця в своїх групах. Цій дружині „Черника" слід було брати участь у турнірі УСЦАК у Клівленді.

В.Г.

У ВИСЛІДІ СТУДІЇ І ВИПРОБУВАНЬ, ляботорійні спеціялісти і лікарі винайшли новий лік під назвою „ніфедіпін", який є дуже успішний при лікуванні і обмеженні болів при хворобі серця, що її називають „Анґіна пекторіс". Цей лік може бути також ефективний і допоміжний при інших захворюваннях серця. Звідомлення про цей новий винахід появилося у „Медичному журналі Нової Англії", у якому говориться, що випробування на 127-ох пацієнтах, хворих на „анґіну пекторіс" виявили, що новий лік майже цілковито усуває гострий біль, який наступає при атаці і запобігає атакам, якжо його своєчасно зажити. Цей новий лік покищо уживається тільки для експерементальних цілей, але фірма Пфізер і Ко. вже внесла прохання про дозвіл на масову продукцію цього ліку під назвою „прокардія".

Пресовий Фонд „Свободи"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА Ч. 15

Г. Зарицький, Плейнвю	$25.00
І. Денисенко, Керґонксон	10.00
д-р Р. Заплітний, Беттл Крік	10.00
В. Кунинець, Торонто	10.00
В. Левицький, Інвернес	10.00
д-р О. Р. Стрільбицький, Форт Вейн	10.00
д-р В. Шебунчак, Монтклер	10.00
Г. А. Андреадіс, Местік	5.00
Я. Базиляк, Бронкс	5.00
В. І. Базюк, Бруксайд	5.00
О. Басараб, Чікаґо	5.00
М. Болеста, Ст. Кетринс	5.00
В-во Пресвятої Тройці, Балтимор	5.00
І. Ванцовят, Вінґгемтон	5.00
Ю. Війтович, Чікаґо	5.00
Л. Волошенюк, Ст. Пітерсбурґ	5.00
А. Гатала, Овк Парк	5.00
Д. Головатий, Пітсбурґ	5.00
Н. Головінська, Сомерсет	5.00
С. Грицишин, Картерет	5.00
М. Гук, Ст. Пол	5.00
І. Гута, Трой	5.00
о. Т. Галонжка, Стемфорд	5.00
І. Ґеча, Ля Саль	5.00
А. Ґінґерески, Трой	5.00
П. Гой, Ню Йорк	5.00
д-р Ю. І. Дашко, Кіллін	5.00
І. А. Деркач, Калюмет Ситі	5.00
Т. В. Зенчак, Норт Брансвік	5.00
В. Івасютин, Йонкерс	5.00
В. Каліцінський, Рочестер	5.00
Р. Колодій, Трой	5.00
М. І. Копчак, Чікаґо	5.00
М. В. Коропецький, Балтимор	5.00
Д. Крижановський, Лонґ Айленд Сіті	5.00
В. Крушельницький, Коговз	5.00
Н. М. Курилко, Ен Арбор	5.00
д-р М. Логаза, Сиракюз	5.00
П. Лопата, Торонто	5.00
С. Максимчук, Джерзі Сіті	5.00
І. Малко, Балтимор	5.00
Ю. А. Мусій, Торонто	5.00
П. Нестеренко, Літтел Рак	5.00
С. М. Никорчук, Піттсфілд	5.00
С. Новицький, Ст. Пол	5.00
д-р Т. Новосівський, Раквілл	5.00
З. Онуфрик, Фландерс	5.00
М. А. Перец, Галленд	5.00
О. Петришин, Тандер Бей	5.00
М. Піпа, Воррен	5.00
Н. Прободяк, Скарборо	5.00
П. Рибенський, Кліфтон	5.00
Я. Д. Рубель, Вейсайд	5.00
С. Савчук, Елмгурст	5.00
д-р М. Семчишин, Рестон	5.00
Т. І. Сивий, Карнеґі	5.00
О. Сохан, Джерзі Сіті	5.00
В. В. Стасів, Тандер Бей	5.00
А. Ткачук, Мілтави	5.00
Р. Толубяк, Бостон	5.00
М. Ценко, Філядельфія	5.00
П. Чічіла, Стемфорд	5.00
С. Яц, Ракавей Парк	5.00
Р. Венґльовський, Маямі	3.00
І. Голик, Скрентон	3.00
І. Данківський, Філядельфія	3.00
Л. Муляр, Манаскван	3.00
А. Никифоряк, Ню Йорк	3.00
З. Орлецький, Віллов Ґров	3.00
В. Пепюк, Сеймур	3.00
М. Хомин, Лігайтон	3.00
П. Залуга, Детройт	2.85
Г. Вурбан, Кінґвуд	2.20
А. Гулька, Скрентон	2.20
Л. Лушпинська, Довнерс Ґров	2.20
В. В. Галич, Тускон	2.00
М. Гладич, Бостон	2.00
П. Головешка, Скандинавія	2.00
Е. Гудяк, Фреклінвілл	2.00
Д. Граб, Лонґ Айленд Сіті	2.00
М. Гуран, Рочестер	2.00
Ф. Когут, Бруклин	2.00
С. Кука, Бруклин	2.00
А. Курилло, Бруклин	2.00
О. Ляшкевич, Керґонксон	2.00
Н. Осадча-Явата, Бруклин	2.00
О. Паньків, Вестон	2.00
Н. Садовський, Ст. Луїс	2.00
І. Сенечко, Анґола	2.00
І. Сенковський, Джерзі Сіті	2.00
А. Шафран, Кліфтон	2.00
А. Бабич, Торонто	1.00
В. Балабан, Річмонд Гілл	1.00
І. Іщенко, Ейвондейл	1.00
Р. Килочко, Чісголм	1.00
Л. і Х. Кушнір, Філядельфія	1.00
О. Ліщинська, Ютика	1.00
Я. Стеткевич, Воррен	1.00
П. Тарнавський, Філядельфія	1.00
М. Тимків, Філядельфія	1.00

Весняний концерт Школи Українознавства в Нюарку-Ірвінґтоні

По кількох роках Школа українознавства в Нюарку - Ірвінґтоні відновила традицію весняних концертів, влаштовуваних виключно силами і працею її учнів і учительського складу. Програму готували протягом двох місяців всі кляси та індивідуальні учні, виконавці різних точок. Добре виконали монтажі: „Любій мамі" — перша і третя кляси; „Поклін Шевченкові" — друга кляса; „Ми бачили Україну" — четверта кляса; „На великдень, на соломі" — п'ята кляса; „Любіть Україну" — шоста кляса; „На Білій горі" — сьома кляса; „Привіт, Україно, Тобі" — восьма кляса. Особливо цікаво вийшла драматизація уривків повісти Ольги Кобилянської „В неділю рано зілля копала", що її поставила 11-та кляса на зразок телевізійної передачі.

Учителі — Д. Кравець, М. Бакало, Н. Гончаренко, Л. Ґенсьор, С. Боровик, Л. Крупа, Л. Павлович, Л. Ткач і О. Ліщинська, за допомогою І. Кононів, підготовляли монтажі під загальним керівництвом директора Школи українознавства Ю. Кисілевського.

Г. Леґедза, П. Іваницька, А. і А. Тершаковець — учасниці „Молодої Думки", під керівництвом проф. Л. Стругацького гарно відспівали декілька пісень. М. Дацківський і Н. Воронка успішно пописувалися сольоспівом: „Розпрягайте, хлопці, коні", „Верховина" і „Червона Рута".

А. Стусик виконав на бандурі „Сон" і „У полі могила". Гру на бандурі він вивчає у бандуриста В. Юркевича. О. Полянська відограла на арфі дві народні пісні: „Чоботи" і „Сонце низенько".

Дуже добрим був теж виступ з фортепіяновим сольо А. Шеґедина, учня 12-ої кляси УМІ — кляса Таїси Богданської, а саме: Довженка „Дума" і „Концертовий етюд" Ґодарда.

Вечір відбувся в неділю, 27-го квітня в ущерть виповненій батьками, учнями і гістьми великій залі Українського Народного Дому. Програму, яка тривала, із перервою посередині, дві і пів години, відкрив голова Т-ва „Рідна Школа" д-р Т. Шеґедин, декораціями зайнялись О. Стусик і Н. Вуняк, касою — Д. Мостова і Б. Кучинський, а прозірками — Я. Ткач.

Треба тут підкреслити дуже позитивну сторінку такої імпрези. Учні Школи українознавства з великою охотою брали участь в підготовці і виконанні програми, цим підсумовуючи свої успіхи в школі. Батьки бачили в імпрезі досягнення своїх дітей, а громада мала доказ доцільности Школи українознавства.

В минулому такі концерти учнів ШУ припинилися через брак зацікавлення спільноти. Цього року реакція спільноти була значно позитивніша і щораз чулися голоси, що такі імпрези треба повторювати щороку, ними бо закріпиться прив'язання і спогади учнів про їхні роки, проведені у своєму гурті, та й закріпиться національну ідентичність.

Спасибіг учителям за вкладений великий труд.

Два тижні пізніше Школа українознавства добилася другого успіху: переведено тут іспит зрілости під керівництвом проф. Є. Федоренка. Це вже 21-ша матура в 30-річній історії цієї школи, яку склали сотні учнів. Школу роками вів сл. п. проф. К. Кисілевський, св. п. проф. Д. Горняткевич, потому — сім років проф. М. Чировський і тепер проф. Ю. Кисілевський.

Н. Н.

† ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ВАСИЛЬ ВЕРЕСЮК, член УНС Відд. 130 св. Володимира в Ню Джерзі, помер 20 липня 1979 р. на 86-му р. життя. Нар. 1893 р. в Україні; членом УНС став у 1918 р. Похорон відбувся 23 липня 1979 р. на цвинтарі Кальвари у Вудсайд, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!
Управа

ВОЛОДИМИР ЦІСИК, член УНС Відд. 200 Т-ва Вільна Україна в Озон Парку, Н. Й., помер 30 вересня 1979 р. на 82-му р. життя. Нар. 1896 р. в с. Різдвяне, пов. Теребовля; членом УНС став 1922 р. Залишив у смутку дочку Корнелію та ближчу і дальшу родину в Україні. Похорон відбувся на цвинтарі Бейлон, Л. Ай., Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!
Іван Пригода, секр.

ЄВГЕН ВЕРТИЛЕЦЬКИЙ, член УНС Відд. 39 „Українська Січ в Сиракюзах, Н. Й., помер 3 лютого 1980 р. на 72-му р. життя. Нар. 1908 р. у Фастові, Україна; членом УНС став у 1965 р. Залишив у смутку Родину і багато приятелів. Похорон відбувся 7 березня 1980 р. на укр. правосл. цвинтарі св. Андрія у Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Управа

ЮРІЙ ГАВРИЛЕЦЬ, член УНС Відд. 121 св. Михаїла в Ром, Н. Й., помер 15 квітня 1980 р. на 80-му р. життя. Членом УНС став у 1959 р. Залишив у смутку дочку Марію. Похорон відбувся на цвинтарі в Ром.

Вічна Йому Пам'ять!
Джюн А. Кобіто, секр.

КАТЕРИНА ДЗЕРА, членка УНС Відд. 14 Чорноморська Січ в Нюарку, Н. Дж., померла 15-го квітня 1980 р. на 70-му р. життя. Нар. в Залуже, Україна; членкою УНС стала у 1950 р. Залишила у смутку три доньки: Веру, Марію і Стефанію; 9 внуків і 2 правнуків. Похорон відбувся на Голлівуд цвинтарі в Юніон, Н. Дж.

М. П. Отрок, секр.
Вічна Їй Пам'ять!

СОФІЯ ПРІЗНЕР, членка УНС Відд. 57 свв. Петра і Павла в Коговс, померла 17 квітня 1980 р. на 82-му р. життя. Нар. 1895 р.; членкою УНС стала у 1940 р. Залишила у смутку сина Михайла. Похорон відбувся 20 квітня 1980 р. на цвинтарі свв. Петра і Павла у Вотерфорд.

Вічна Їй Пам'ять!
Михайло Савків, секр.

МАРІЯ СКЛЕПКОВИЧ, членка УНС Відд. 457 Т-ва Культура в Ню Йорку, померла 17 квітня 1980 р. на 86-му р. життя Народжена 1894 р. у Вишнях, Україна; членкою УНС стала 1954 р. Залишила у смутку сестри — Любов, Ольгу й Анну та численну родину в Америці й Україні.

Вічна Їй Пам'ять!
Надія Литвиненко, секр.

ВОЛОДИМИР УХАЧ, член УНС Відд. 19 ім. Д. Галичина в Ню Йорку, помер 18 квітня 1980 р. на 62-му р. життя. Нар. 1918 р. в Мужилові коло Підгаєць, Зах. Україна; членом УНС став у 1970 р. Залишив у смутку дружину Елізабет, ближчу і дальшу родину в Канаді, ЗСА й Україні. Похорон відбувся на цвинтарі Тандер Бей, Онт.

Вічна Йому Пам'ять!
Р. Голіят, секр.

МИКОЛА РОМАНЕНКО, член УНС Відд. 25 „Свобода" в Джерзі Сіті, Н. Дж., помер 7-го травня 1980 р. на 60-му р. життя. Нар. 1920 р. в Станиславові, Україна; членом УНС став у 1974 р. Залишив у смутку дружину Лярису і сина Николу. Похорон відбувся 10 травня 1980 р. на цвинтарі Ново-Дівієво в Спрінґ Велей, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!
Управа

МАРІЯ ДИТКО, членка УНС Відд. 125 Благовіщення в Чікаґо, Ілл., померла 3 травня 1980 р. на 83-му р. життя. Нар. 1896 р в Жидачеві, Зах. Україна. Похорон відбувся 7 травня 1980 р на цвинтарі св. Миколая в Чікаґо, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!
Ґлорія Пацин, секр.

ОМЕЛЯН КАБУС, член УНС Відд. 114 св. Володимира в Чікаґо, помер 11-го травня 1980 р. на 74-му р. життя. Нар. в Україні; членом УНС став у 1958 р. Залишив у смутку дружину Катерину. Похорон відбувся на цвинтарі в Елмвуд Рівер Ґров, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!
Ольга Бережан, секр.

АННА ЗАТОНСЬКА, членка УНС Відд. 206 Запорозька Січ у Вунсакет, Р. Ай., померла 1 травня 1980 р. на 91-му р. життя. Нар. 1897 р. в Зах Україні; членкою УНС стала у 1927 р. Залишила у смутку синів — Нестора, Тараса і Маврикія; три дочки — Марію, Ольгу і Стеллу, 14 внуків і 10 правнуків. Похорон відбувся 5 травня 1980 р. на укр. правосл. цвинтарі в Блекстон, Масс.

Вічна Їй Пам'ять!
Леон Гардінк, секр.

ЛІДІЯ С. Г. ОНУФЕРКО, членка УНС Відд. 153 ім Л. Мищуги у Філядельфії, Па., померла 20 квітня 1980 р. на 18-му р. життя. Нар. 1963 р. у Філядельфії, ЗСА; членкою УНС стала 1964 р. Залишила у смутку батьків Ярослава і Теодозію, дві бабуні та ближчу і дальшу родину в Україні і Америці. Похорон відбувся 25-го квітня 1980 р. на цвинтарі св. Марії у Факс Чейс, Філядельфія.

Вічна Їй Пам'ять!
Управа

ТАТЯНА ШЕВЧУК, членка УНС Відд. 36 Пресв. Богородиці у Рочестері, Н. Й., померла 23 квітня 1980 р. на 84-му р. життя. Нар. 1896 р. в Україні; членкою УНС стала у 1940 р. Залишила у смутку чоловіка Константина, сина Івана; доньки: Стеллу, Марію і Розу, 11 внуків і 3 правнуків. Похорон відбувся 26-го квітня 1980 р. на цвинтарі Голі Сепалчер в Рочестері, Н. Й.

Вічна Їй Пам'ять!
Мері Кавальчук, секр.

ОКСАНА АРТИМИШИН, членка УНС Відд. 153 ім. Л. Мищуги у Філядельфії, померла 28 квітня 1980 р. на 87-му р. життя. Нар. 1893 р. в Новій Камінці в Україні; членкою УНС стала у 1952 р. Залишила у смутку синів Юрія і Богдана, дочки Олександру і Дарію з родинами, 9 внуків і 14 правнуків, ближчу і дальшу родину в Америці й Україні. Похорон відбувся 2-го травня 1980 р. на цвинтарі у Факс Чейс, Філядельфія.

Вічна Їй Пам'ять!
І. Скіра, секр.

ТЕРЕСА Е. ЦЕПЛИ, членка УНС Відд. 94 ім. Маркіяна Шашкевича в Гемтремк, померла 30 квітня 1980 р. на 38-му р. життя. Нар. 1941 р. в Гузелі, Сянок; членкою УНС стала у 1970 р. Залишила у смутку чоловіка Олега, дочку Христину, сина Степана, маму Пелагію, брата Ярослава і тещу Юлію. Похорон відбувся 3 травня 1980 р. на цвинтарі Мт. Олівет в Детройті.

Вічна Їй Пам'ять!
Роман Татарський, секр.